

Ysgrifennwch eich enw yma

Cyfenw

Enwau eraill

Dyfarniad
Cyntaf BTEC
Lefel 1/Lefel 2
Pearson

Rhif y Ganolfan

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rhif Cofrestru'r Dysgwr

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Uned 1: Datblygiad Rhychwant Oes Dynol

Deunydd Asesu Enghreifftiol

Amser: 1 awr

Cyfeirnod y Papur

20544E

Nid oes angen unrhyw ddeunyddiau eraill arnoch.

Cyfanswm
Marciau

Cyfarwyddiadau

- Defnyddiwch inc neu feiro **du**.
- **Llenwch y blychau** ar frig y dudalen hon drwy nodi eich enw, rhif eich canolfan a rhif cofrestru'r dysgwr.
- Atebwch **bob** cwestiwn.
- Atebwch y cwestiynau yn y manau gwag a ddarperir – *efallai bydd mwy o le gwag nag y bydd arnoch ei angen.*

Gwybodaeth

- 50 yw cyfanswm y marciau ar gyfer y papur hwn.
- Mae'r marciau ar gyfer **pob** cwestiwn yn cael eu dangos mewn cromfachau – *defnyddiwch hyn fel canllaw ar gyfer faint o amser i'w dreulio ar bob cwestiwn.*

Cyngor

- Darllenwch bob cwestiwn yn ofalus cyn dechrau ei ateb.
- Cadwch lygad ar yr amser.
- Ceisiwch ateb pob cwestiwn.
- Edrychwch dros eich atebion os cewch amser ar y diwedd.

S46303A

©2014 Pearson Education Ltd.

1/2/

Trowch y dudalen ►

PEARSON

1 Mae'r wybodaeth ganlynol yn ymwneud â'r teulu Ali.

Darllenwch y wybodaeth ac atebwch y cwestiynau isod.

Mae Leena yn 27 oed ac mae'n briod ag Amir. Mae ganddyn nhw ddau o blant.

Mae Rana yn 5 oed ac mae Hassan yn 14 mis oed.

Mae Leena ac Amir yn gweithio mewn swyddi amser llawn.

Mae Leena yn gweithio mewn banc lleol ac mae gan Amir swydd adwerthu (*retail*), yn gwerthu ceir.

Mae gan y teulu gysylltiad rheolaidd â Gweithiwr Iechyd.

(a) Nodwch beth yw cyfnodau bywyd presennol Leena a Rana yn y tabl isod.

Tynnwch linellau i gysylltu Leena a Rana â'u cyfnod bywyd presennol

(2)

Enwau

Cyfnodau Bywyd

Leena

Rana

Babandod

Plentyndod cynnar

Llencyndod

Oedolaeth gynnar

Oedolaeth ganol

Mae Hassan yn hoffi chwarae pi-po (*peek-a-boo*). Mae hyn yn cynnwys defnyddio ystumiau'r wyneb.

Mae'r ffotograff hwn yn dangos plentyn yn chwarae pi-po.

(Ffynhonnell: Corbis Cusp/Alamy)

(b) Pa fath o ddatblygiad mae pi-po yn **fwyaf** pwysig ar ei gyfer?

(1)

Rhowch groes mewn un blwch ☒ i ddangos eich ateb. Os byddwch yn newid eich meddwl, rhowch linell drwy'r blwch ☒ ac yna rhowch groes mewn blwch arall ☒.

☐	A Datblygiad corfforol
☐	B Datblygiad deallusol
☐	C Datblygiad cymdeithasol
☐	D Datblygiad emosiynol

S 4 6 3 0 3 A 0 3 1 1

Mae Rana newydd ddechrau yn yr ysgol gynradd leol. Mae hi'n caru'r ysgol.

(c) Rhowch **ddwy** enghraifft o sut gallai dechrau yn yr ysgol effeithio ar ddatblygiad cymdeithasol Rana.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

Mae Hassan yn 14 mis oed. Mae e'n datblygu ei sgiliau echddygol bras a manwl (*gross and fine motor skills*).

(d) (i) Diffiniwch y term **sgiliau echddygol bras**.

(1)

.....

.....

(ii) Rhowch **ddwy** enghraifft o'r **sgiliau echddygol bras** mae Hassan yn eu datblygu yn ystod y cyfnod bywyd hwn.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

(iii) Rhowch **ddwy** enghraifft o'r **sgiliau echddygol manwl** mae Hassan yn eu datblygu yn ystod y cyfnod bywyd hwn. (2)

(iv) Ar gyfer pob un o'r **sgiliau echddygol manwl**, rhowch enghraifft o weithgaredd a allai gael ei ddefnyddio i ddatblygu'r **sgil echddygol manwl** hwnnw. (2)

Llenwch y tabl isod.

Sgìl echddygol manwl	Gweithgaredd

Mae Leena, mam Hassan a Rana, wedi cael ei dyrchafu (*promoted*) yn y gwaith. Oherwydd hyn, bydd llawer mwy o incwm gan y teulu ond mae'n rhaid i Leena weithio oriau hirach.

(e) (i) Rhowch **ddwy** effaith gadarnhaol (*positive*) bosibl ar ddatblygiad deallusol Leena o ganlyniad i'w dyrchafiad yn y gwaith. (2)

1 .....

2 .....

(ii) Esboniwch **ddwy** effaith gadarnhaol bosibl a **dwy** effaith negyddol bosibl ar ddatblygiad Hassan o ganlyniad i ddyrchafiad ei fam.

(8)

Cadarnhaol (Positive)

1 .....

.....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

Negyddol

1 .....

.....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 1 = 22 farc)

2 Mae'r wybodaeth ganlynol yn ymwneud â Matt a Dave.

Darllenwch y wybodaeth ac atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

Mae Matt yn 25 oed ac mae e'n byw gyda'i bartner Dave, sy'n 22 oed. Mae Matt newydd gwblhau gradd mewn Gwyddor Chwaraeon. Mae e'n gweithio fel hyfforddwr personol. Mae hefyd yn modelu dillad chwaraeon ar gyfer cwmni adwerthu enwog. Mae Matt yn boblogaidd iawn ac mae ganddo lawer o ffrindiau.

(a) Nodwch **ddau** 'ddigwyddiad bywyd disgwylidig' (*expected life events*) mae Matt wedi eu profi.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

Mae gan Matt hunan-ddelwedd (*self-image*) gadarnhaol.

(b) (i) Amlinellwch y gwahaniaeth rhwng 'hunan-ddelwedd' a 'hunan-barch'.

(2)

.....

.....

(ii) Rhowch **ddau** reswm posibl pam mae gan Matt hunan-ddelwedd gadarnhaol.

(2)

1 .....

.....

2 .....

.....

Cafodd mam Matt ei hanafu'n ddifrifol mewn damwain car ddau fis yn ôl. Nawr mae'n rhaid i dad Matt dreulio amser yn gofalu amdani hi. Mae hi hefyd yn cael cefnogaeth gan nyrs ardal (*district nurse*).

- (c) (i) Rhowch **ddau** fath penodol o gefnogaeth y gallai'r nyrs ardal eu rhoi i helpu teulu Matt i reoli gofal ei fam.

(2)

1 .....

2 .....

- (ii) Esboniwch **ddwy** effaith bosibl y gall damwain mam Matt eu cael ar ddatblygiad Matt.

(4)

1 .....

2 .....

Yn ddiweddar gwnaeth Dave roi'r gorau i'r coleg oherwydd bod ei gwrs yn rhy anodd iddo. Mae e'n wastad wedi ei chael yn anodd gwneud ffrindiau ac nid yw'n agos iawn at ei deulu.

(d) Esboniwch **ddwy** ffordd y gallai rhoi'r gorau i'r coleg fod wedi effeithio ar ddatblygiad Dave.

(4)

1 .....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

Mae Matt a Dave wedi bod gyda'i gilydd ers tair blynedd. Yn ddiweddar, maen nhw wedi ymgymryd â (*entered*) phartneriaeth sifil.

(e) Esboniwch **ddwy** effaith bosibl y mae ymgymryd â phartneriaeth sifil yn eu cael ar ddatblygiad Dave.

(4)

1 .....

.....

.....

2 .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 2 = 28 marc)

CYFANSWM AR GYFER Y PAPUR = 50 MARC

